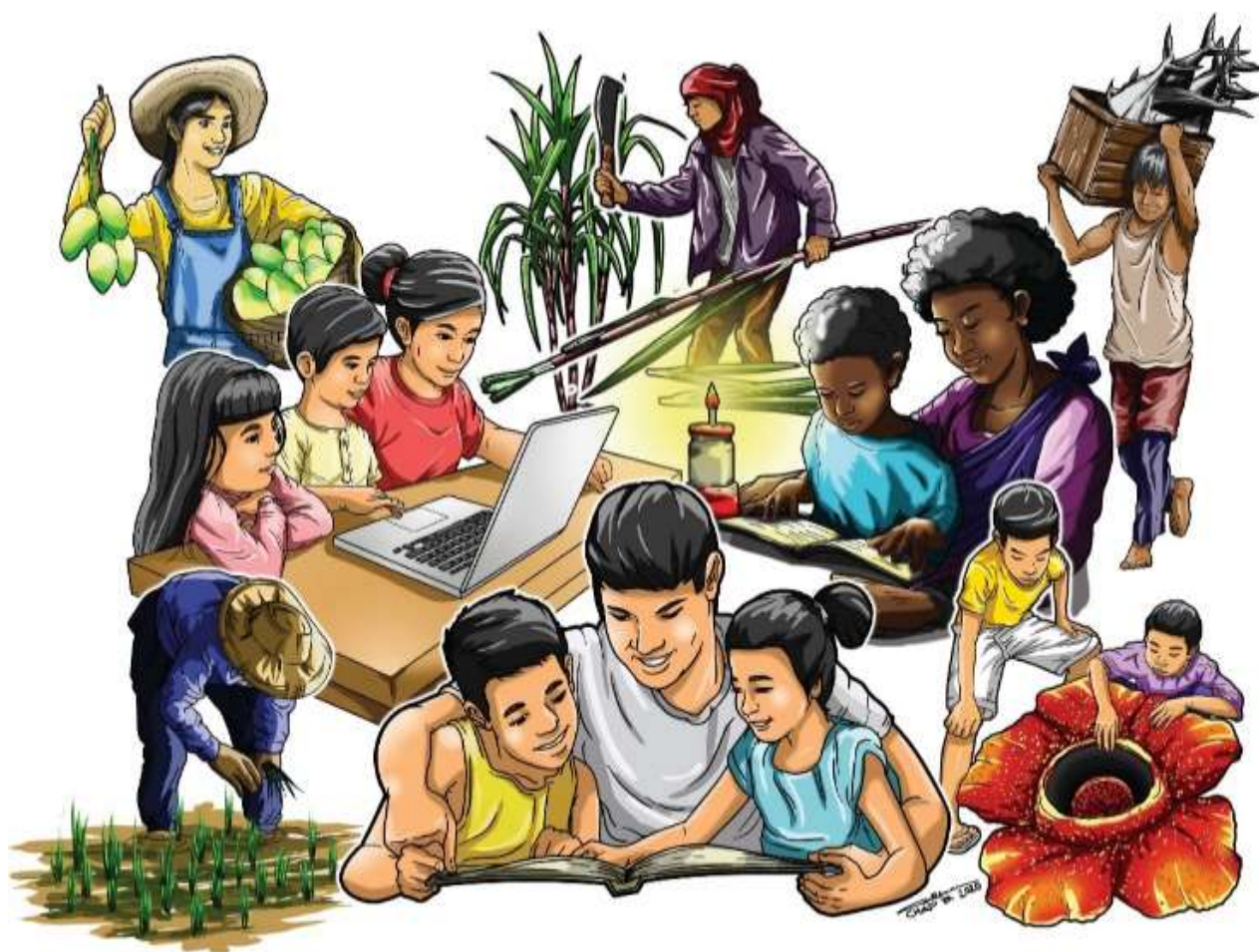

Edukasyon sa Pagpapakatao 7

Activity Sheet

ANG KAHALAGAHAN NG MABUTING PAGPAPASYA SA URI NG BUHAY

Quarter 4 – MELCs 3 and 4

REGION VI – WESTERN VISAYAS

GOVERNMENT PROPERTY
NOT FOR SALE

Edukasyon sa Pagpapakatao 7

Ikaapat na Markahan

LEARNING ACTIVITY SHEET

Edukasyon sa Pagpapakatao 7

Learning Activity Sheet (LAS): Ang Kahalagahan ng Mabuting Pagpapasya sa Uri ng Buhay Unang Edisyon, 2020

Inilimbag sa Pilipinas
Ng Kagawaran ng Edukasyon,
Rehiyon 6 – Kanlurang Visayas
Duran St., Iloilo City

Isinasaad ng **Batas Republika 8293, seksiyon 176** na “Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-ari (sipi) sa anumang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng gawain kung ito’y pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.”

Ang **(Edukasyon sa Pagpapakatao 7) ESP 7 Learning Activity Sheet (LAS)** na ito ay inilimbag upang magamit ng mga Paaralan sa Rehiyon 6 .- Kanlurang Visayas,

Walang bahagi ng aklat na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang porma nang walang pahintulot sa Kagawaran ng Edukasyon, Rehiyon 6 – Kanlurang Visayas.

Bumuo sa Pagsusulat ng Learning Activity Sheet – Edukasyon sa Pagpapakatao 7

Manunulat: Sheralyn M. Gayoso

Editor: Dr. Analie J. Lobaton, Dr. May P. Pascual

Tagasuri: Socorro T. Tingson

Tagaguhit:

Tagalapat:

Division of Cadiz City Management Team:

Dr. Lorlinie M. Ortillo, CESO VI, Jolito L. Felicano

Dr. May P. Pascual, Dr. Analie J. Lobaton

Dr. Rona F. Dela Torre, Mara Jamaica B. Floreno

Regional Management Team: Ramir B. Uytico

Dr. Josilyn S. Solana

Dr. Elena P. Gonzaga

Mr. Donald T. Genine

Mrs. Miriam Lima

Pambungad na Mensahe

MABUHAY!

Ang **Edukasyon sa Pagpapakatao 7 (ESP 7) Learning Activity Sheet (LAS)** na ito ay nabuo sa pamamagitan ng sama-samang pagtutulungan ng SDO Cadiz City sa pakikipagtulungan ng Kagawaran ng Edukasyon, Region 6 – Kanlurang Visayas sa pakikipag-ugnayan ng Curriculum and Learning Division (CLMD). Inihanda ito upang maging gabay ng learning facilitator, na matulungan ang ating mga mag-aaral na makamtan ang mga inaasahang kompetensi na inilaan ng Kurikulum ng K to 12.

Layunin ng **LAS** na ito na gabayan ang ating mga mag-aaral na mapagtagumpayan nilang masagot ang mga nakahanay na mga gawain ayon sa kani-kanilang kakayahan at laang oras. Ito ay naglalayon ding makalinang ng isang buo at ganap na Filipino na may kapaki-pakinabang na literasi habang isinasaalang-alang ang kani-kanilang pangangailangan at sitwasyon.

Para sa mga learning facilitator:

Ang **(Edukasyon sa Pagpapakatao 7) ESP 7 Learning Activity Sheet (LAS)** na ito ay binuo upang matugunan ang pangangailangan ng ating mga mag-aaral sa larang ng edukasyon, na patuloy ang kanilang pagkatuto kahit na sila ay nasa kani-kanilang mga tahanan o saan mang bahagi ng learning center sa kanilang komunidad.

Bilang mga learning facilitator, siguraduhing naging malinaw ang mga panuto sa mga gawaing iniatas sa kanila. Inaasahan din na patuloy nating masubaybayan ang pag-unlad ng mga mag-aaral (learner's progress).

Para sa mga mag-aaral:

Ang **(Edukasyon sa Pagpapakatao 7) ESP 7 Learning Activity Sheet** (na ito ay binuo upang matulungan ka, na mapatuloy ang iyong pagkatuto kahit na wala ka ngayon sa iyong paaralan. Pangunahing layunin ng LAS na ito na mabigyan ka ng makahulugan at makabuluhang mga gawain. Bilang aktibong mag-aaral, unawain nang mabuti ang mga panuto ng bawat gawain.

Learning Activity Sheets (LAS)

Pangalan ng Mag-aaral: _____
Baitang at Pangkat: _____ Petsa: _____

GAWAING PAMPAGKATUTO SA (Edukasyon sa Pagpapakatao 7) ANG KAHALAGAHAN NG MABUTING PAGPAPASIYA sa URI ng BUHAY

GAWAING PAMPAGKATUTO KALAYAAN

Kasanayang Pampagkatuto at Koda

- A. Nahihinuha na ang pagbuo ng Personal na Pahayag ng Misyong sa Buhay ay gabay sa tamang pagpapasiya upang magkaroon ng tamang deriksyon sa buhay at matupad ang mga pangarap. **(EsP7 PB-IVd-14.3)**
- B. Naisasagawa ang pagbuo ng Personal na Pahayag ng Misyong sa Buhay batay sa mga hakbang sa mabuting pagpapsiya. **(EsP7PB-IVd-14.4)**

Panimula (Susing Konsepto)

Ang pag-unawa sa mga konsepto tungkol sa mga pagpapahalaga at birtud ay nagsisilbing gabay sa mapanagutang pagpapasya at pagkilos. Dahil dito, sa ikatlong markahan ay pinag-aralan mo ang kaugnayan ng pagpapahalaga at birtud. Siniyasat mo ang mga panloob na salik na nakaiimpluwensya sa paghubog ng pagpapahalaga: konsensya, mapanagutang paggamit ng kalayaan, pagiging sensitibo sa kasalanan, pagkabagabag at hiya bunga ng kasalanan, pagsasabuhay ng mga birtud, at disiplinaryang pansarili. Tinuklas mo ang mga panlabas na salik na nakaiimpluwensya sa paghubog ng mga pagpapahalaga: pamilya at paraan ng pag-aaruga sa anak, paaralan, kapwa kabataan, lipunan lagay ng pamumuhay at media.

Sa modyul na ito ay inaasahang gagamitin mo ang lahat ng mga pag-unawang ito upang maipamalas mo ang mga layuning pampagkatuto na inaasahan sa modyul na ito.

Sa huli'y inaasahang masasagot mo ang mahalagang tanong na: Bakit mahalaga ang mga hakbang sa pagpapasya tungo sa pagkamit sa mga mithiin sa buhay?

GAWAIN 1

Basahin ang sumusunod na sanaysay.

ANG MABUTING PAGPAPASYA

Marunong ka bang maglaro ng *chess*? O di kaya naman ay nakakapanood ka ba ng mga naglalaro nito? Kung susuriing mabuti ang paglalaro ng *chess*, mapapansin na ang sinumang naglalaro nito ay sumasailalim sa malalim na pag-iisip. Sa buong panahon ng paglalaro ng *chess* ay kinakailangan nilang mamili ng tamang piyesa na ititira at magpasiya ng gagawing tira. Pinag-aralan munang mabuti ang bawat galaw upang maging batayan ng gagawing tira. Kailangang maging maingat sa pagpapasiya dahil kung hindi ay magbubunga ng pagkatalo sa laro. May tuntunin na tinatawag na “*touch-move*”, nangangahulugan ito na kapag hinawakan mo ang isang piyesa ay ito na dapat ang iyong ititira, hindi na maaaring magbago ng isip kung kaya mahalagang sigurado

na sa tira bago ito hawakan. Marahil nagtatanong ka, “Bakit naman biglang napasok ang *chess* sa usapan?”

Hindi ba maaari natin ihalintulad ang paglalaro ng *chess* sa ating mga pagpapasiya sa buhay? Ang tao ay biniyayaan ng Diyos ng isip at kilos-loob. Ito ang dahilan kung bakit binibigyan din tayo ng laya na magpasiya para sa ating sarili. Isa itong gawain na hindi maiiwasan ng sinuman sa araw-araw. Ngunit ang tanong, sapat na ba ang iyong kaalaman para magpasiya at mamili? Katulad ka ba ng isang *grandmaster* sa *chess* na laging naipananalo ang kaniyang laban? Kung hindi pa ganap ang iyong tiwala sa iyong kakayahan, makatutulong sa iyo ang babasahing ito.

Ang lahat ng kilos ng tao ay bunga ng proseso ng pagpapasiya. Nagmumula ito sa simpleng pagpapasiya katulad ng: kung anong damit ang isusuot, kung kakain ba ng hapunan, hanggang sa mga komplikadong pagpapasiya katulad ng: kung papasok ba o hindi sa paaralan, sasama ba sa kaibigan sa isang *party* nang walang paalam sa magulang o pakokopayahin mo ba ang kaibigan mo sa pagsusulit at marami pang iba. Alinman sa mga ito ay nangangailangan ng kasanayan upang makagawa ng matalinong pasiya lalo na sa mga sitwasyong moral.

Ang Proseso ng Paggawa ng Mabuting Pasya

Ang mabuting pagpapasya ay isang proseso kung saan malinaw na nakikilala o nakikita ng isang tao ang pagkakaiba-iba ng mga bagay-bagay. Mahalaga ang prosesong ito sa ating pagpili. Ang pagpili ay nangangailangan ng pagkakaroon ng pagtatangi o diskriminasyon. Ang pagpili ng paglalakad sa bangketa ay pagpili na hindi maglakad sa kalsada. Ipinapalagay, sa simpleng pagpili na ito, na alam mo ang kaibahan ng bangketa sa kalsada – kaysa, halimbawa, sa isang lasing na ang paningin at pambalanse ay naapektuhan ng alkohol. Kung mahusay ang pagpapasya, mas malinaw ang mga pagpiling gagawin.

Ang una at pinakamahalagang sangkap sa anomang proseso ng pagpapasya ay **panahon**. Kadalasan ito ang una nating hinihingi upang makagawa ng pagpapasya sa anomang bagay na inaasahan sa atin. Karaniwan na ang mga linyang “Bigyan mo pa ako ng panahong makapag-isip.”

Ang mga instrumento o gamit sa mabuting pagpapasya ay ang isip at damdamin. Una, ginagamit natin ang ating isip. Pinagninilayan natin ang sitwasyon. Naghahanap tayo ng mga impormasyon at tinitimbang natin ang mga kabutihan at kakulangan sa ating mga pamimilian. Hinihinuha natin ang mga maaring kahantungan o maging epekto ng mga ito. Madalas kumukunsulta tayo sa mga eksperto. Itinatala natin at iniipon ang mga datos tungkol sa suliraning nais nating malutas. Matapos magsuri, higit nating nakikita nang walang kinikilingan ang tamang tunguhin. Ibig sabihin ng walang kinikilingan, ang solusyon na tinitingnan na higit na makabubuti ay maaari ring piliin ng karamihan sa mga tao.

Ngunit hindi lamang ang isip ang umiiral sa ginagawa nating pagpili. Kinukunsulta rin natin ang ating damdamin upang tiyaking kagustuhan nga natin ang ginawang pagpili. Kung kaya’t sinasala ng ating damdamin ang anumang natuklasan ng ating isip upang pagbatayan ng pagpili, upang gawing atin ang pagpapasiya. Ibig sabihin nito, maaaring maunawaan ng iba ang pinanggagalingan ng ating pagpili sa aspektong intelektuwal, ngunit hindi nila sinasang-ayunan ang ginawang pagpili.

Maaaring hindi mahalaga sa kanila ang mga bagay na pinahahalagahan natin. Maaari pa nila tayong pagbintangang wala sa katinuan ng pag-iisip.

Dahil dito naaalala natin na mula’t sapul pa, tayo ay may kalayaan at walang mapanagutang pagpapasya ang nagaganap nang walang kalayaan. Maari tayong humingi ng payo sa ating mga malalapit na kaibigan o sa mga eksperto, ngunit hindi natin dapat hayaang maimpluwensyahan tayo ng opinyon ng iba sa paraang nawawalan na tayo ng kalayaan. Nararapat din na malaya sa mga panloob o *subconscious* na pag-uudyok na maaaring pamahalaan ang ating pagpasya ng lingid sa ating kaalaman.

Ang pagpapahalaga ang pundasyon o haligi ng proseso ng mabuting pagpapasya. Kung hinihingi ng pagkakataon na tayo ay mamili, madalas na tinitimbang natin ang mga pamimilian batay sa kung ano ang mahalaga sa atin. Maaring pinipili natin ang pagkain ng gulay dahil sa halaga nito sa ating kalusugan, ayon sa dikta ng ating isip sa kung ano ang tama at ng damdamin ayon sa ating ginugusto.

Ang proseso ng mabuting pagpapasya sa maikling salita ay – “batay sa ating pagpapahalaga, ginagamit natin ang ating isip at damdamin upang tiyakin sa loob ng sapat na panahon ang ating pasya.”

Maaaring ilarawan ang proseso ng mabuting pagpapasya bilang:

Mga Hakbang sa Paggawa ng Wastong Pasya

Maaari rin nating himayin ang proseso ng mabuting pagpapasya. Sundan lamang ang mga sumusunod na hakbang.

1. *Magkalap ng kaalaman.* Ang pagiging tama o mali ng isang pagpapasiya ay nakasalalay sa mga katotohanan. Sa iyong kasalukuyang edad, maaaring hindi pa sapat ang iyong kaalaman ukol sa mga katotohanang ito; kung kaya mahalaga na ikaw ay sumangguni at humingi ng opinyon sa mga taong nakaalam at mayroong sapat na karanasan tungkol sa mga bagay na iyong pinagninilayan. Halimbawa, makatutulong nang malaki kung isasangguni mo sa iyong gurong pinagkakatiwalaan ang iyong mga agam-agam. Higit na marami na siyang mga kaalaman at karanasan na maaaring kaniyang gamiting batayan sa pagbibigay ng payo. Higit na makatutulong kung makikinig sa iba’t ibang pananaw upang makita mo ang problema sa iba’t ibang anggulo. Ngunit mahalagang tandaan na magkakaroon lamang ng kabuluhan ang lahat ng ito kung bukas ang iyong isip sa pagtanggap ng mga mungkahi at payo mula sa ibang tao.

2. *Magnilay sa mismong aksiyon.* Sa anumang pagpapasiya ng tao, mahalaga ang pagninilay sa mismong aksiyon. Maaari mong gamitin ang mga sumusunod na gabay:

- a. *Kailangan mong suriin ang uri ng aksiyon.* Tanungin mo ang iyong sarili, Ano ba ang aking binabalak na gawin? Ito ba ay naaayon sa pamantayan ng Likas na Batas Moral? Ito ba ay tama?

- b. *Mahalagang tanungin mo rin ang iyong sarili kung ano ba talaga ang iyong personal na hangarin sa iyong isasagawang aksiyon.* Halimbawa, ang isa bang batang nakatira sa kalye ay laging

nararapat na bigyan ng pera? Namulat tayo sa paniniwala na mabuti ang magbahagi lalo na sa mahihirap. Ngunit ang isang mukhang tamang kilos ay hindi laging tama dahil ito ay naaapektuhan ng intensiyon. Ikaw ba ay nagbahagi dahil gusto mo lamang magpasikat sa iyong mga kakilala? O ginawa mo ito dahil sa iyong palagay ay magagamit mo ito upang mabawi ang isang panloloko sa isang kaibigan tungkol sa pera? Kaya mahalagang pagnilayan mong mabuti ang iyong isasagawang kilos dahil tiyak na makaaapekto ang iyong mga hangarin sa pagiging moral ng iyong kilos.

c. *Mahalagang tingnan din ang mga pangyayaring may kaugnayan sa aksiyon.* Dahil ang tao ay nabubuhay sa mundo na kasama ang kaniyang kapwa, may epekto sa iyong kapwa ang iyong mga pagkilos. Ito ang dahilan kung bakit mahalaga na suriin muna kung ano ang magiging kahihinatnan ng iyong kilos bago ito isagawa. Halimbawa, kung ang iyong kapatid ay lagi mong iginagawa ng kaniyang mga gawaing-bahay at proyekto, nakatutulong ba ito sa kaniya? Hindi ba tinuturuan mo siyang maging palaasa at tamad? Hindi ito makatutulong sa kaniyang pagkatuto at paglago. Samakatuwid, kailangang isaalang-alang ang lahat ng bagay na may kaugnayan sa aksiyon upang hindi magkamali sa isasagawang pasiya at kilos.

Pagkatapos makakalap ng kaalaman at mapagnilayan ang isasagawang pagpili ay mayroon ka ng kahandaan upang piliin ang sa iyong palagay ay tama at nararapat.

3. *Hingin ang gabay ng Diyos sa isasagawang pagpapasiya.* Ang panalangin ang pinakamabisang paraan na maaaring gawin upang ganap na maging malinaw kung ano talaga ang plano ng Diyos para sa atin. Dahil sa panalangin, mabibigyan ng linaw sa iyo kung ano talaga ang gusto ng Diyos na iyong gawin. Mahalagang gawin ito upang magkaroon ng lakas na maisakatuparan ang anomang dapat gawin ayon sa paghuhusga ng sariling konsensya.

Ngunit paano kung matapos ang pagkalap ng mga kaalaman, pagninilay at pagdarasal ay nananatili pa rin ang iyong pag-aalindangan sa iyong pagpili? Ano na ang iyong dapat na gawin? Makatutulong sa iyo ang susunod na hakbang.

4. *Tayain ang damdamin sa napiling isasagawang pasya.* Mahalaga ring isaalang-alang ang ating damdamin o kalooban sa ating gagawing pagpili. Hindi lahat ng lohikal o makatwirang pamimilian ay makabubuti sa atin. Mahalaga ring isaalang-alang ang ating magiging kasiyahan bunga ng ating ginawang pagpili.

5. *Pag-aralang muli ang pasiya.* Kung nananatili sa iyo ang agam-agam dahil mayroon ka ring pakiramdam na maaari kang magsisi sa iyong pasiya, kailangan mong pag-aralan muli ang iyong pasiya na may kalakip na panalangin at mas ibayong pagsusuri. Maging bukas sa posibilidad na magbago ang pasya pagkatapos ng prosesong pinagdaanan mo.

Marami pang pagpapasiya ang iyong gagawin sa mga darating na panahon kung kaya mahalagang may sapat kang kaalaman tungkol dito. Mahalagang tandaan na sa bawat isasagawang pagpili, laging isasaalang-alang ang *mas mataas na kabutihan (higher good)*. Ito ang natutuhan mo sa Modyul 10, sa Hirarkiya ng Pagpapahalaga ni Max Scheler. Tao lamang ang biniyayaan ng isip at kilos-loob kung kaya mayroon siyang kakayahan na kilalanin at gawin ang tama at nararapat. Halimbawa, nagmana ka ng malaking salapi mula sa isang kamag-anak. Pagkatapos mong matanggap ang pera, ninais mo na magkaroon ng isang engrandeng salu-salo. Ngunit naisip mo na huwag itong ituloy dahil napagtanto mo na ang kaligayahan na maidudulot ng pagsasalusalo ay panandalian lamang. Sa halip ay nagpasiya kang gugulin ito sa pag-aaral mo ng medisina upang makatulong ka sa mahihirap na may sakit. Mas mataas na kabutihan ang tumulong sa kapwa kaysa sa kasiyahan na

Habang lumilipas ang panahon ay lumalaki na ang hamon ng lipunan sa bawat indibidwal na mapanindigan ang tama at mabuti. Maraming mga isyu sa lipunan na tunay na susukat sa iyong moral na paninindigan. Kaya't kailangang sapat ang iyong kaalaman at kakayahan tungkol sa pagsasagawa ng moral na pagpapasiya. Ito ay dahil may isip at kilos-loob ang tao na makaalam at maglayong gawin ang *mas mataas na kabutihan* para sa kaniyang kapwa at upang ipakita ang pagmamahal sa Diyos.

Ang Pahayag ng Personal na Layunin sa Buhay o *Personal Mission Statement*

Isang mabuting giya o gabay sa ating mga pagpapasya ang pagkakaroon ng personal na pahayag ng layunin sa buhay o personal mission statement. Ayon nga kay Sean Covey sa kanyang aklat na *The Seven Habits of Highly Effective Teens*, “Begin with the end in mind.” Kung sa simula pa lang ay alam na natin ang gusto nating mangyari sa ating buhay, hindi na magiging mahirap para sa atin ang mga mahahalagang pagpapasya sa buhay. Ang pahayag ng layunin sa buhay ay maihahalintulad sa isang personal o pansariling motto o credo na nagpapahayag kung ano ang kabuluhan ng iyong buhay. Para itong balangkas ng iyong buhay. Iba’t iba ang paraan ng pagpapahayag ng mission statement o layunin sa buhay. Ang iba ay mahaba; ang iba naman ay maikli. Ang iba ay awit; ang iba ay tula. Ang iba naman ay ginagamit ang kanilang paboritong salawikain o kasabihan bilang pahayag ng layunin sa buhay.

Ayon pa kay Covey (1998) ang pahayag ng personal na layunin sa buhay ay maihahalintulad sa isang punong may malalim na ugat. Ito ay matatag at hindi mawawala, ngunit ito ay buhay at patuloy na lumalago. Kailangan natin ang matibay na makakapitan upang malampasan ang anomang unos na dumarating sa ating buhay. Walang permanenteng bagay sa mundo. Lahat ay nagbabago. Maaaring ngayon ay mayaman kayo, bukas naman ay naghihirap; mahal ka ng nobyo mo ngayon bukas may mahal na siyang iba. Maraming bagay na hindi natin mapipigil.

Narito ang ilang mga paraan na iminungkahi ni Sean Covey sa kanyang aklat:

1. Mangolekta ng mga kasabihan o motto. Pumili ng ilang mga kasabihan na may halaga sa iyo at tunay na pinaniniwalaan mo. Maaring ang mga ito na ang gamitin mong pahayag ng iyong personal na layunin sa buhay.
2. Gamitin ang paraang tinawag na “Brain Dump”. Sa loob ng labinlimang minuto ay isulat mo ang anomang nais mong isulat tungkol sa iyong misyon. Huwag kang mag-abalang magsala ng mga ideya o itama ang mga pagkakamali dito. Matapos ang labinlimang minuto ay maari mo na itong salain at itama ang mga pagkakamali sa bararila o gramatika. Sa loob lamang ng 30 minuto ay nakapagsulat ka na ng iyong pahayag ng layunin sa buhay.
3. Magpahinga o maglaan ng oras sa pag-iisip. Magtungo sa isang lugar kung saan ka maaaring mapag-isa. Doon mo pagtuunan ng panahon ang paggawa ng iyong layunin sa buhay sa anomang paraang makatutulong sa iyo.
4. Huwag labis na alalahanin ang pagsulat nito. Hindi kinakailangan ang perpektong pagkakasulat ng layunin sa buhay. Hindi naman ito isang proyekto sa isang asignatura na kinakailangan ng marka ng guro. Ito ay personal mong sekreto. Ang mahalaga, nagsisilbi itong inspirasyon sa iyo. Itanong sa iyong sarili, “Ako ba’y naniniwala sa aking isinulat?” Kung masasagot mo ito ng oo, ay mayroon ka ng pahayag ng layunin sa buhay.

Kailangan ang personal na pahayag ng layunin sa buhay upang panatilihin matatag sa anomang unos na dumating sa iyong buhay. Kailangan ito upang bigyan ng tuon ang pagtupad sa mga itinakdang mithiin sa buhay. O, ano pa ang hinihintay mo?

Mga Tanong:

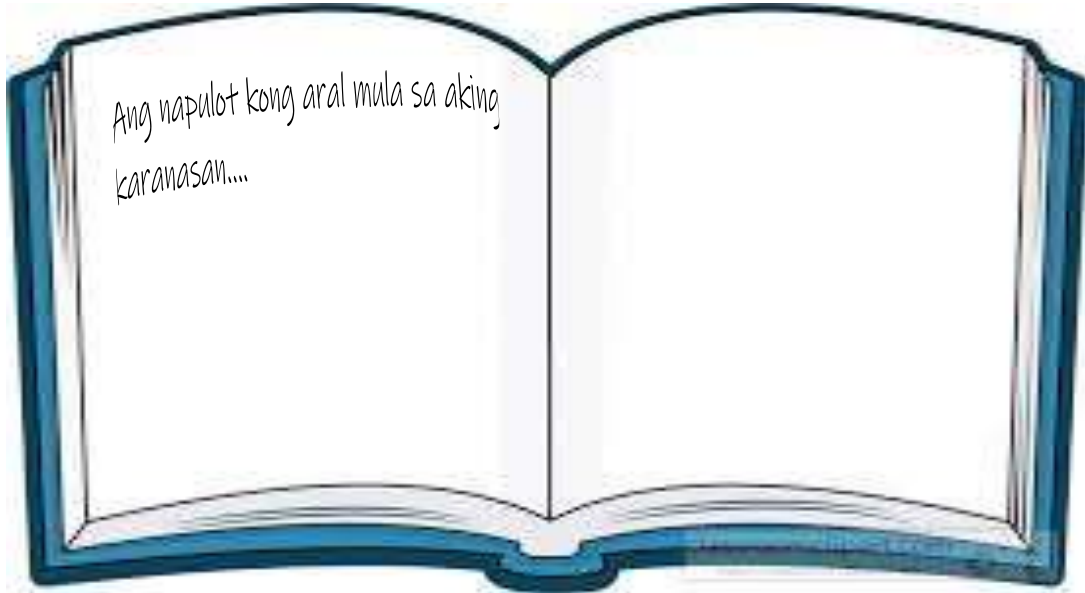
1. Ano ang dapat isaalang-alang sa bawat gagawing pagpili?

2. Bakit mahalagang magkalap ng kaalaman bago magsagawa ng pagpapasya?

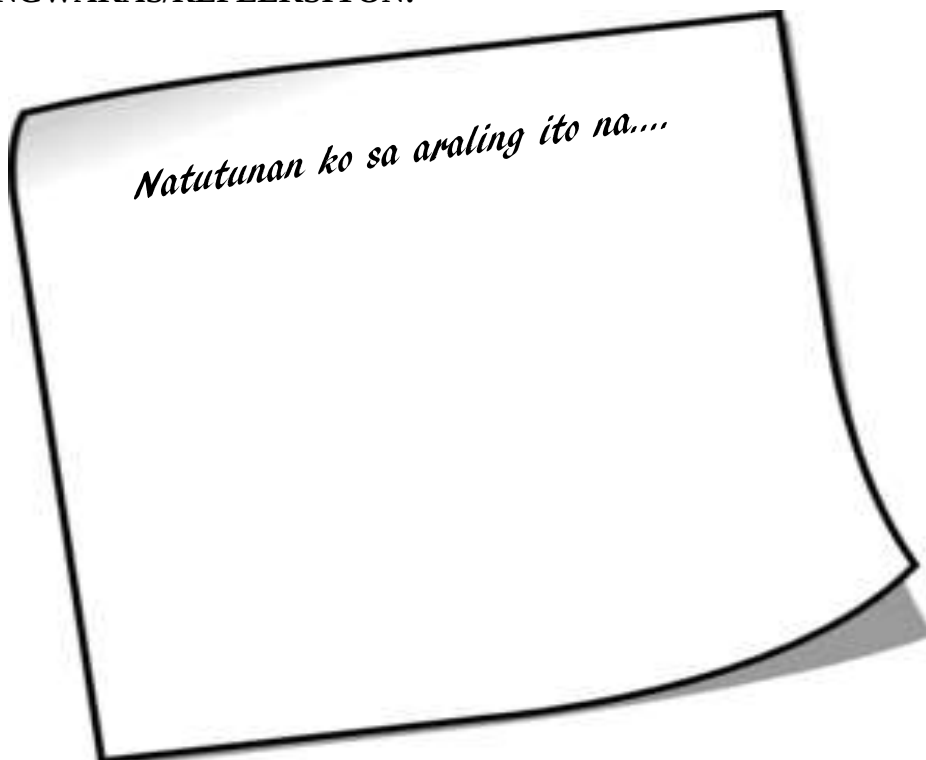
3. Bakit mahalagang pagnilayan ang isasagawang kilos?

GAWAIN 2

Magsulat ng pagninilay sa iyong journal. Tapusin ang sumusunod na di-tapos na pangungusap: Ang napulot kong aral mula sa aking karanasan....

PANGWAKAS/REPLEKSIYON:

Mga Sanggunian:

Kohlberg Dilemmas. Retrieved from
<http://www.haverford.edu/psych/ddavis/p109g/kohlberg.dilemmas.html> on May 19, 2011

Covey, Sean; “Habit 2: Begin With the End in Mind”; The 7 Habits of Highly Effective Teens; (1998): 105-130

Wolff, Pierre; “Chapter 1: Everybody Has What Is Necessary for Choosing”; Discernment The Art of Choosing Well; (1993): 3-11

Association of Filipino Franchisers, Inc (AFFI); “Figaro Coffee Company”; Introduction to Entrepreneurship: Success Stories of Filipino Entrepreneurs; (2007): 49-63

SUSI SA PAGWAWASTO

Gawain 1
*Ang mga mag aaral ay may pagkakakaba-iba ng kasagutan na naayon at hango sa akda.
Gawain 2
*Ang mga mag aaral ay may pagkakakaba-iba ng kasagutan na naayon at hango sa akda.

